

'Ruik, Crown Prince, dat Afrikaanse geurtje'

Sommige kunst maakt nieuwsgierig naar de koper ervan. Deze week: de in verhuisdekens gewikkelde voorwerpen van Oumar Mbengue Atakosso, aangeschaft door Debra Solomon.

Door **Wim Bossema** Foto **Joost van den Broek**

Het ziet eruit als de buit van een strandjutter. Alleen, alle gevonden voorwerpen lijken van hetzelfde pluizige materiaal. Ze zijn ingepakt in lappen. 'Verhuisdekens, heet dat geloof ik, ik vind dat op zichzelf al erg mooi materiaal', zegt Debra Solomon. 'Het past ook bij de gedachte achter dit werk: migratie.' De kunstvoorwerpen komen uit een langlopend project van de Senegalees Oumar Mbengue Atakosso over de trek van Afrikaanse gelukszoekers naar Europa.

Een fascinerend verhaal vol drama en associaties met gruwelijk foto's van lijken op het strand en arme uitgedroogde drommels in wrakke scheepjes op de Middellandse Zee. Maar daar gaat het de koopster niet echt om. Het is een belangrijk ver-

haal, zegt Solomon, en migratie hoort ook wel bij haar leven. Ze kwam 24 jaar geleden uit Californië naar Amsterdam. Migratie is deel van haar wezen. Haar Joodse familie 'migreert al zeven generaties lang'. Maar het was niet haar reden dit te kopen. Wat wel?

'Ten eerste vind ik het mooi, dan boeit het me omdat het steeds diepere lagen heeft en tenslotte gaat het voor mij over bredere migratie: stromen van goederen en mensen over de wereld.' Dat is het hoofdthema in haar eigen werk als beeldend kunstenaar, de voedselstromen over de wereld. Zie haar website culiblog.org en haar tentoonstelling in het cultuurcentrum Stroom Den Haag. 'Voor mij is die migratie niet zozeer de narigheid. Oumar wordt steeds boos als ik het tegen hem zeg, maar voor mij is die migratie deel van een groter verhaal.'

Dat verhaal van Debra Solomon

gaat over de onhoudbaarheid van de consumptiemaatschappij, met zijn wegwerpverpakkingen. 'Ik ben ook zwak en eet als ik met de trein reis wel eens die Albert Heijn sushi, met die mooie wegwerpbakjes. Die hergebruik ik dan maar een tijdje: in die bakjes laat ik zaden ontkiemen voor mijn moestuintje.' En over het belang dat wij onze levenswijze aanpassen. 'De beste bestrijding van het broeikas effect is stoppen met het eten van industrieel vlees.'

Mbengue Atakosso's voorwerpen zijn hergebruik pur sang. In al die pakjes vallen de vormen te ontdekken van de voorwerpen binnenin. In Galerie 23 had de kunstenaar een ruimte bekleed met verhuisdekens en op een paar plekken stonden ingepakte panelen. Het opvallendst was een hoop pakjes, zoals die bij het juttent te vinden zijn aan de vloedlijn.

Solomon kocht er wat van. 'Er gaat wat weg, en hij maakt er nieuwe pakjes bij, het werk verandert.' Toepasselijk vindt ze het.

Zij heeft twee ingepakte parfumsflesjes. Ze schroeft het dekseltje eraf, dat kan nog. 'Ruik, Crown Prince, dat Afrikaanse geurtje.' Ze heeft een grote ring, een bal, een blikje, misschien, zo valt te raden. En een ingepakt horloge, de wijzerplaat heeft de kunstenaar bloot gelaten. 'Die vind ik zo mooi, die draag ik soms om mijn pols. In het begin liep die zelfs nog, nu niet meer.'

Ze heeft ook iets in huis dat ze graag door de Senegalese kunstenaar wil laten inpakken: een Afrikaanse vruchtbaarheidsbeeldje. 'Het heeft een religieuze lading. Ik wil het zo

liever niet in mijn huis. Maar verpakt wel.'

En ze wil meer. Ze onderhandelt nog met Mbengue over twee grotere panelen, niet zo kaal en abstract als die ze heeft, maar met de contouren van gezichten en behangen met kleine pakjes. Ze spaart voor meer losse voorwerpen. Op haar computer heeft zij alles op foto staan. We zoomen in. Een paar van die jeu-de-boulesballen wil ze wel, die grote bouten ook; die aan mekaar verpakte benen van een etalagepop passen jammer genoeg niet in haar huis. 'Wel zo'n, ja wat is het: Afrikaans potje?'

En zo zullen nog heel wat voorwerpen van Oumar Mbengue Atakosso bij Debra Solomon aanspoelen.

Oumar Mbengue Atakosso

De 'postmoderne immigrant' is de hoofdpersoon in het werk van de Senegalese beeldend kunstenaar Oumar Mbengue Atakosso (1975). Deze figuur staat op een foto die deel uitmaakt van de installatie *Lost and Found*: een bootmigrant, aangespoeld in Spanje, met een goedkope deken om zich heen geslagen tot over zijn kin. Hij kijkt de camera in. Voor deze anonieme man op de foto ligt een hele hoop rommel, verpakt in dezelfde stof (aan elkaar gestikt vodenpulp, grijs met van die typische gekleurde plekkjes). Een rood-witte reddingsboei geeft een kleuraccent aan de inrichting. In de zachte grijze vormen zijn voorwerpen te herken-

nen: een fietszadel, een paar schoenen, een kora en veel klein grut. Het is een meerjarig, multimediaal project, zegt Mbengue. De opstelling verandert. Het is meer theater bijna, hij is ook decorontwerper. In de aangeklede ruimten houdt hij performances - dans, poëzie, muziek. De video's daarvan worden weer onderdeel van het levende kunstwerk. Hij wil dit najaar naar zijn geboorteland Senegal. Opstellingen maken, happenings organiseren, voorwerpen zoeken op het strand misschien, verhalen optekenen. In 2010 moet dan een afrondende voorstelling in Amsterdam mogelijk zijn. Mbengue groeide op in de hoofdstad

Dakar en volgde daar de kunstacademie en de academie voor muziek, dans en theater. Hij exposeerde veelvuldig in Frankrijk en Nederland in de jaren negentig. In 2002 kwam hij naar Amsterdam om te studeren aan DasArts. Hij studeerde af aan deze hogeschool voor theater- en dansstudie in 2005. Sindsdien werkt hij als zelfstandig kunstenaar in Amsterdam, met een subsidie van het Fonds voor de Beeldende Kunsten, Vormgeving en Bouwkunst. Zijn werk is onder andere te koop via Galerie 23 in Amsterdam.

GALERIE23.NL
OUMARMBENGUE.COM